

BEZERÉDI IMRE

Esetelemzés¹

Jelenleg a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitánysághoz tartozó Kunszentmiklósi Rendőrkapitányságon teljesítek szolgálatot a rendészeti osztályon, a körzeti megbízotti alosztály vezetőjeként. A rendőrkapitányság a „kis” kapitányságok táborát erősíti, amit korántsem a terület kiváló közbiztonsága, sokkal inkább a létszám- és a rendőrsűrűség indokol. A kapitányságvezetőnek, ellentétben a kiemelt kapitányságokkal, nincs közvetlen helyettese, alárendeltségében osztályvezetők dolgoznak. A Kunszentmiklósi Rendőrkapitányságon két ilyen státus van, a rendészeti és a bünyügyi osztályvezető. A bünyügyi osztály három alegysége a nyomozó alosztály, a vizsgálati alosztály és a bünyügyi technikai csoport. A rendészeti osztály ugyancsak jól elkülönülő alegységekre oszlik: a körzeti megbízotti alosztály, az őr- és járőrszolgálati alosztály, a közlekedésrendészeti alosztály, az igazgatásrendészeti alosztály és a Szabadszállási Rendőrőrs alosztály jogállással. További két külön jogállású csoport funkcionál a rendészeti osztály közvetlen alárendeltségében: a szabálysértési előkészítő csoport és a szolgálatirányító parancsnoki csoport. E két alegység működéséért ugyancsak a rendészeti osztályvezető a felelős azaz, hogy tevékenységük felügyeletében részt vesz a körzeti megbízotti alosztályvezető és az őrsparancsnok is.

Az esemény

Bács-Kiskun megyei rendőrként emlékeztetek a médiában is nagy visszhangot kiváltó, lassan három éve történt eseményre. A Kecskeméti Rendőrkapitányság alá tartozó Tiszakécskei Rendőrőrsön teljesítettem szolgálatot bünyügyi nyomozóként, amikor egy délután a kollégáim említették, hogy baj történt a megye egyik rendőrőrsén. Egyszerűen addig nem is hittük a hallottakat, amíg magunk utána nem jártunk. Amikor parancsnok lettem, és közvetlenebb kapcsolatom volt a területi szakirányítással, megkíséreltem e rendki-

---

¹ A szerző a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar MA szakos levelező hallgatója. A cikk alapja a *Rendészeti szervek működésének jogi alapjai* elnevezésű tantárgyból teljesített és jelsre értékelt kollokviumi dolgozat.

vüli esemény parancsnoki kivizsgálásának tanulmányozását, de a hozzáférést elutasították. A megyei szakirányítás annyit árulhatott el, hogy a parancsnoki kivizsgálás közel háromszáz oldal lett. Az időközben elkészült vádirat szerint az első- és másodrendű vádlottak, két rendőr, *B. Viktor* és *B. Csongor* 2013. április 8-án 17 óra körül Orgoványon intézkedtek a 47 éves *Bara József* felé szemben, mert egy férfi azt jelentette, hogy lopott tőle. Hátrabilincseltek a kezét, és az örsre szállították. Valamivel 18 óra előtt érkeztek meg, a férfit leültették egy székre, majd csukott ajtó mögött vallasni kezdték. A két vádlott mintegy két órán át felváltva és együtt is nagy erővel bántalmazta a sértettet azért, hogy vallomást tegyen és elismerje a bűncselekményt. Többször ököllel megütötték a mellkasát, Bara pedig az ütések következtében a széken ülve hanyatt esett, hátrabilincselte keze a szék és a teste alá szorult. A vádlottak ezután is folytatták a bántalmazást, két oldalról, többször ököllel és gumibottal ütötték a mellkasát, B. Viktor pedig az időközben hason fekvő helyzetbe került Barát gumibottal nagy erővel is folyamatosan ütötte. Bara József végül rosszul lett, majd este nyolc körül eszméletét veszítette. A vádlottak ekkor mentőt hívtak, és megpróbálták újraéleszteni. Bara József azonban meghalt, a helyszínre érkező mentőtsízt már nem tudott segíteni rajta.

A vádirat szerint Bara a kitarató bántalmazás miatt a fején és testszerte számos külső sérülést, súlyosabb, életveszélyes sérülésként tüdőzúzódást, szegycsonttörést és sorozatos bordatöréseket szenvedett. Halálát a terjedelmes zsírszövet-roncsolódás következtében kialakult zsírembólia miatt beálló fulladás okozta. A helyiek szerint Bara problémás ember volt, ivott, mindenféle munkát elvállalt, de a kisebb lopásoktól sem riadt vissza. A rendőröket egy ismerőse hívta ki, hogy intézkedjenek Bara ellen, aki a feljelentő szerint visszaélt a bizalmával: nemcsak a stílfűrészt, de a németektől kapott sonkáját is ellopta. B. Viktor vallomásaiban azt mondta, hogy a szabályokat betartva jártak el a sértettel. *„Egy erőszakos emberrel szemben kellett fellépniük, ezért szükség volt az előírásoknak megfelelő kényszerintézkedések arányos alkalmazására. A gyanúsított élete legnagyobb tragédiájaként beszélt a halálesetről, aláhúzva, hogy kollégájával együtt mintegy fél órán át próbálták újraéleszteni a lopás gyanújával elfogott férfit”* – nyilatkozta nem sokkal a letartóztatása után az ügyvédje. Az ügyben az országos rendőrfőkapitány is megszólalt. *„Magyarország rendőrsége jogállami keretek között működik. Senki, így a közhatalmat gyakorló rendőr sem állhat a törvények felett”* – olvasható az ORFK áprilisban kiadott közleményében. A kommuniké kitér arra is: az országos rendőrfőkapitány tényfeltáró vizsgálatot folytat az ügyben, és *„az Izsáki Rendőrőrsön történtek nem ismételődhetnek meg”*. A verésről

végül egy háromszáz oldalas jelentés készült, amelyet elküldtek *Pintér Sándor* belügyminiszternek.²

Vélt okok

A helyiek szerint a rendőrök szigorúak voltak. Bár az egyikükről korábban nem feltételezték volna, a másiktól már tudták, hogy amikor „kellett”, oda-csapott, őt a helyiek szerint keményebb fából faragták. Az ügyészség Bara József megverésén kívül több másik, 2013 januárjában, februárjában és márciusában elkövetett bűncselekmény miatt is vádat emelt B. Viktor és B. Csongor, valamint több más rendőr ellen. Az első-, a másod- és a harmadrendű vádlottak máskor is vertek már meg gyanúsítottakat vallatás közben, a vádirat szerint négy férfit bántalmaztak azért, hogy vallomást tegyenek. Ezek az emberek a bántalmazások miatt könnyebb, nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedtek. A bűnügy negyedrendű vádlottja ellen azért emelt vádat az ügyészség, mert az egyik sértett bántalmazásánál jelen volt, de nem lépett fel az első- és másodrendű vádlottak jogellenes, erőszakos magatartása ellen. A vádlottakat – akik közül az első- és a másodrendű előzetes letartóztatásban, míg a harmad- és negyedrendű szabadlábon van – a Kecskeméti Nyomozó Ügyészség a halált okozó testi sértés büntetén kívül kényszervallatás, jogellenes fogva tartás, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás, hivatalos személyként elkövetett közokirat-hamisítás büntetteivel, továbbá könnyű testi sértés vétségével is vádolja.

Felsőbb vezetői intézkedések

A belügyminiszter nem menesztette az országos rendőrfőkapitányt – derül ki abból a közleményből, amelyet az Országos Rendőr-főkapitányság kommunikációs szolgálata közölt a Police.hu oldalon. *Pintér Sándor* – akit az országos főkapitány folyamatosan tájékoztatott az eseményekről – tudomásul vette *Papp Károly* jelentését az izsáki haláleset ügyében megtett intézkedésekről, és bizalmáról biztosította az ORFK vezetőjét. „*Magyarország rendőrsége jogállami keretek között működik. Senki, így a közhatalmat gyakorló rendőr sem állhat a tör-*

---

² Albert Ákos: A bíróságon magyarázkodhatnak az izsáki rendőrök. Origo.hu, 2013. december 17. <http://www.origo.hu/itthon/20131216-kezdodik-az-izsaki-kenyszervallato-rendorok-pere.html>

vények felett” – olvasható a közleményben, amely szerint Papp Károly vezérőrnagy, aki 2013. február 4-től látja el az országos rendőrfőkapitányi beosztást, beiktatásakor és utána számos esetben megfogalmazta ezt a követelményt, külön hangsúlyozta az emberi jogok tiszteletben tartását és betartását valamennyi rendőri intézkedés során. Az Izsáki Rendőrőrs parancsnokát azonban rögtön felmentették a beosztásából, továbbá a Kiskőrösi Rendőrkapitányság vezetője is rendelkezési állományba került. Az Izsáki Rendőrőrsön a központi szerv ellenőrzési szolgálata a megyei szakirányítással közösen minden személyes szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentést górcső alá vett, ennek kapcsán további két kolléga ellen indult büntetőeljárás. Ez után a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság valamennyi szervezeti egységénél ellenőrizték a személyes szabadságot korlátozó intézkedésekről készült jelentéseket. Bár az ügyben még nem született semmilyen tanulmány, az előállított és személyes szabadságukban korlátozott személyekkel szembeni intézkedések dokumentálására a megyei rendőrfőkapitány további normákat alkotott, a korábbi szabályzatokban foglalt végrehajtást és azok dokumentálását az ellenőrzések megnövekedésével kiemelten kezeli. Az Izsáki Rendőrőrsön ez után kezdetét vette feltucatnyi áthelyezés, amit az ott szolgálatot teljesítő rendőrök kértek. A rendőrőrs parancsnoki vezetése ideiglenes jellegű volt: helyettesi feladatokra senki nem vállalkozik.

Helyzetkép

A jelenlegi szolgálati helyem, a Kunszentmiklósi Rendőrkapitányság adottságai nagyban megegyeznek a bemutatott esemény helyszínének jellemzőivel, ezért a Szabadszállási Rendőrőrs területére kívánom azt gondolatban átültetni, ami bár területileg kisebb, ám mivel Izsákkal határos és lakossági kapcsolataiban koherens, ezért annak hatása jelenleg itt is érezhető.

A Kunszentmiklósi Rendőrkapitányság illetékességi területén kilenc település található, három város és hat falu. A városok közül a székhelyként szolgáló Kunszentmiklós tízezer fő feletti lakosú, Dunavecse négyezer körüli, valamint Szabadszállás város és annak agglomerációja közel hatezer-ötszáz fős populációt tudhat magáénak. A rendőrkapitányság teljes személyi állománya 87, ebből 73 hivatásos rendőr. Az állománytábla szerint a Szabadszállási Rendőrőrsön öt megüresedett státus betöltetlen, ez a kapitányság tipizálásának következménye, hiszen a kényszervallatás előtt is létszámproblémákkal küszködött a kapitányság, a rendőrőrsön most tizennégyen dolgoznak, közülük, egy őrsparancsnok, négy járőr, és négy körzeti megbízott. Az őrsparancsnok ugyancsak ideiglenes,

helyettese nincs. Pontos, kitartó, serény munkavégzés jellemzi. A nyolc beosztott hónapokig nehezen fogadta el, mivel a korábbi őrparancsnoktól eltérő elvek szerint irányít. Az őrparancsnok munkáját nehezíti továbbá, hogy a kényszerváltás után a rendőrség visszavonulót fűjt, hivatkozva a helyi lakosok támadására és a létszámhiányra, a megmaradt nyolc rendőr pusztán reaktív jelleggel a bejelentésekre, küldésekre vonult, saját kezdeményezésű eljárással nem léptek fel. A helyi lakosokon túl ezt az átutazó bűnöző csoportok is megérezték, és előszeretettel választották e területet a cselekményeikhez.

Fontos leszögezni, hogy a következőkben írt célkitűzések csakis együttesen, egymással párhuzamosan hajthatók végre, azonban azok szubjektív kifejtése célszerű.

Személyügyi intézkedések

Állománytábla szerint a rendőrkapitányság feltöltöttsége 93 százalék a hivatásos végrehajtó állomány vonatkozásában, ez jónak mondható. Kifejezetten a rendőrőrs illetékessége tekintetében ez az arány már csak 64 százalék. A rendőrőrsön legelőször azt szükséges megvizsgálni, hogy a jelenleg ott szolgálatot teljesítő állomány tagjai képesek-e megbirkózni a közeljövőben rájuk nehezedő nyomással, szakmailag megfelelően képzettek-e, pszichikumuk, mentális állapotuk alkalmassá teszi-e őket a feladatuk elvégzésére. Ha igen, akkor gondoskodni kell a további három járőr és egy körzeti megbízotti státus betöltéséről. Elsősorban az őrparancsnoknak és a rendészeti osztályvezetőnek kell lehetővé tenni a pótlást, ehhez javasolt ajánlatot tenni a rendőrkapitányságon dolgozók között azoknak, akiknek kellő szakmai tapasztalatuk, képességük és legfőképp motivációjuk van. Figyelembe kell venni azonban, hogy az újonnan kinevezett beosztott korábbi munkaköre ugyancsak betölthető legyen. Ha a helyzet helyi szinten nem megoldható, pályázatot kell kiírni, de ha az ügy így sem oldódik meg, rövid ideig érdemes megbízni e munkakörök betöltésével a helyi hivatásosok közül az erre vállalkozókat.

A közbiztonság helyreállítása, a közösségi rendőri szerep kialakítása

A helyi szinten jelenlévő jogsértések arra serkentik a lakosokat, hogy elzárják, elszigeteljék magukat a rendőrségtől. Nagyon fontos egy új irány kiala-

kítása, vagyis a közösségi rendőri szerep megteremtése. Az általános feladatokat ellátó rendőrség a tevékenységét az alaptörvény, jogszabályok, továbbá belső szabályzók (normák, utasítások) szerint végzi. Finszter Géza szerint „a rendészet a modern államban az a közigazgatási tevékenység, amelynek társadalmi rendeltetése a jogellenes emberi magatartásokból keletkező veszélyek elhárítása”.³

A Concha Győző által már 1901-ben tárgyalt örökös mechanizmus csakúgy, mint a Finszter Géza által definiált közbiztonság a lakossággal létrehozott „kooperációs termék”. „A Rendőrség a feladatait eredményesen akkor tudja teljesíteni, ha a munkájához igénybe veszi a szűkebb és tágabb közösség, a társadalom segítségét. Magyarországon az 1990.-ben bekövetkezett társadalmi változások, a demokratikus átalakulás még inkább előtérbe hozta a Rendőrség ilyen irányú feladatokat [...] A helyi közbiztonság javításában kitüntetett szerepe van a rendőrségnek, amelynek a közbiztonságot fenyegető veszélyek azonosítása, elhárítása érdekében állandó kapcsolatban kell lennie a közösséggel. A már megvalósult konkrét bűncselekményekről szerzett tapasztalataikat el kell juttatni az érintettekhez és az adott veszélyeztetett közösséghez is. Ezek a tapasztalatok akkor hasznosulnak a bűnmegelőzésben, ha a bűnözésről szerzett ismereteiket megosztják a bűncselekményi okok hatását csökkenteni, a bűnalkalmakat megszüntetni, az áldozattá válást megelőzni képes állami, civil és szakmai szervezetekkel, intézményekkel, egyházakkal. A rendőrök mellett a polgárőrök, a közterület-felügyelők, vagyonőrök, magánnyomozók, a kisebbségi önkormányzatok, természetvédelmi őrök, a védőnők, a pedagógusok, a házi- és szakorvosok, a gyermekvédelem szakemberei, a szociális szakemberek, a családsegítők, a szociális és egészségügyi ellátó rendszerben dolgozók, az alkohol- és drogmegelőzésben és kezelésben résztvevők az alulról építkező bűnmegelőzés legfontosabb szereplői.”⁴

Ebben a helyzetben a rendőrségnek kiemelten oda kell figyelnie a lakosságra, vissza kell szerezni a bizalmukat, hogy a továbbiakban együtt dolgozhassunk velük. Ehhez mindenképpen szükséges beállítani megfelelő érzékenységet, lehetőleg helyi lakosokból álló járőrpárosokat. A közterületen szolgáltatást teljesítők létszámát szükség esetén napszakonként más területről

³ Finszter Géza: A rendészet átalakulásának húsz esztendeje (1988–2008). In: Sándor Péter – Stumpf Anna – Vass László (szerk.): Magyarország politikai évtusadkönyve. A magyar demokrácia kormányzati rendszere (1988–2008). Demokráciakutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány, Budapest, 2009

⁴ Csomós István: Társadalmi ismeretek. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest, 2007, 11–12 o.

egy-egy óra időtartamban kell megoldani. A közterületi állomány figyelmét fel kell hívni az intézkedések kulturált, következetes végrehajtására. Az osztályvezető követelje meg a rendőrség parancsnokától a járőrök útirányának helyzettudatos, tervszerű elkészítését. Kerülni kell a razziajellegű akciók gyakori végrehajtását, az országos rendőrfőkapitány által polgárpukkasztónak nevezett megnyilvánulásokat. A rendőrség elérhetősége – akárcsak a körzeti megbízotté – közzismert kell hogy legyen. A körzeti megbízotti és a járőrszolgálatot úgy kell megszervezni, hogy minél közvetlenebb kapcsolat alakuljon ki köztük és a lakosság között. Fokozni kell a gyalogos rendőri jelenlétet, a gyalogos járőri szolgálatok számát és arányát a jó kapcsolat érdekében. *„A közvélemény-kutatási eredmények is azt igazolták, hogy amióta kiszállították a járőröket a járőrautókból, sokkal kevesebb kritika érkezik lakosság részéről a rendőrség reagálási sebességére, a problémaérzékenységre.”*⁵ A bűnügyi szolgálat esetében ugyancsak el kell érni, hogy a bejelentő bizalommal forduljon a rendőrséghez, egy-egy eljárás során az előadó személyesen hallgassa meg az érintett lakosokat, kevésbé megterhelővé téve a büntetőeljárás procedurát. A rendőrség helyi szintű segítségnyújtása csak így lehetséges. A rendőrkapitányság vezetőjeként napi kapcsolatban kell állni az említett szervek vezetőjével, a kérésükre azonnal reagálni kell, ezzel érzékelteni, mennyire fontos a szerepük. A helyi lapokban, térségi televízióban bűnmegelőzési tanácsadással egybekötött rendőrségi tájékoztatót kell közvetíteni, amelyekben be lehet számolni az elért sikerekről. A cikkekben, riportokban ki kell emelni az állampolgárok részvételének fontosságát. A rendőrség proaktív szerepét erősítve egyes prevenciós programok végrehajtására (DADA, iskolarendőr) bűnmegelőzési tiszteket kell delegálni. Mivel *„szükség van azonban olyan, a társadalmat ösztönző és mozgósító programok, technikák intézményesítésére is, amelyek a nagy- és kis közösségek, az intézmények, a gazdasági szereplők és az állampolgárok önvédelmi képességét, bűnözéssel szembeni védettségét fokozzák”*⁶, ezért további bűn- és baleset-megelőzési programok, rendezvények kellenek. A bűnügyi szakterület az egyes rendezvényeken bűnmegelőzési tanácsadással, rendészeti terület képviselői bemutatók (alaki, intézkedés, kutyás), a közlekedésszabályozási terület pedig a helyi iskolák tanulóinak versenyekre való felkészítése, kerékpáros KRESZ-park, és más hasznos programok megtartásával járulnak hozzá a lakosság ilyen jellegű igényeinek kielégítéséhez. Fontos feléleszteni a rendőrkapitányság együttműködését a kisebbségi önkormányzatokkal is, feladat-

---

⁵ Uo. 12 o.

⁶ Uo.

tervet készíteni az együttműködés jegyében megvalósítandó feladatokról. Lakossági fórumokon be kell számolni a rendőrség eddigi tevékenységéről, érzékenyen kell fogadni a visszajelzéseket és a kritikákat. A stratégiai partnerekkel, a helyi szervek vezetőivel közbiztonsági fórumot kell tartani, ezen elhangozhatnak eddig nem ismert problémák és jelzések.

A rend megszilárdítása

A cikk elején említett rendkívüli esemény utáni időszakban bevezetett intézkedések elősegítették a lakossággal való összefogást, az itt élők szubjektív biztonságérzetének javítását. A nehéz időszakban kiemelkedő teljesítményt nyújtó állományt az elért eredményről történő tájékoztatáson felül dicséretben és lehetőség szerint jutalomban is kell részesíteni. A korábban szervezett együttműködések rendszeresen ápolni kell. A lakosságot érintő programokat erősíteni kell, továbbá fokozni szükséges a toborzó tevékenységet is a rendőrség vagy a polgárőrség kötelékébe.

Összegzés

Az esetelemzéssel annak igazolása volt a célom, hogy a rendészetelméleti ismeretek a gyakorlatban hasznosíthatók. Az utca rendőre a lakosság mindennapi problémáival úgy találkozik, hogy azokra sokszor halasztást nem tűrő, önálló választ kell adnia. Ha a szakmai vezetés módszerei nélkülözik a kooperatív elemeket, akkor a parancsnoki utasítás felelősségtől mentes, üres végrehajtási procedúrává silányíthatja a valós élethelyzetet. Ez hosszabb távon jelentősen ronthatja a vezető irányító munkájának eredményességét is. A közösségi rendőrség kialakítása egyfajta biztonságot nyújthat a rendőrségnek azáltal, hogy stratégiai partnerként a közösség akarata irányába mozdítja az időközben egyre nyitottabbá váló rendőrséget, a döntések és azok végrehajtása a társadalom színterén történik. Ez a szemlélet a rendőrség belső életére is jótékony hatású lehet.

IRODALOM

300 oldalas jelentést írtak az izsáki agyonverésről. *Origo.hu*, 2013. május 24.
<http://www.origo.hu/itthon/20130524-300-oldalas-jelentest-irtak-az-izsaki-agyonveresrol.html>

- Albert Ákos:** A bíróságon magyarázkodhatnak az izsáki rendőrök. *Origo.hu*, 2013. december 17. <http://www.origo.hu/itthon/20131216-kezdodik-az-izsaki-kenyszervallato-rendorok-pere.html>
- Csomós István:** Társadalmi ismeretek. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest, 2007
- Finszter Géza:** A rendészet átalakulásának húsz esztendeje (1988–2008). In: **Sándor Péter – Stumpf Anna – Vass László (szerk.):** Magyarország politikai évtuszdakönyve. A magyar demokrácia kormányzati rendszere (1988–2008). Demokráciakutatások Magyar Központja Közhazsnú Alapítvány, Budapest, 2009
- Krémer Ferenc:** Szociológiai alapismeretek. Kézikönyv rendvédelmi hallgatók számára. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2003
- Krémer Ferenc – Molnár Katalin – Szakács Gábor – Valsicsák Imre:** A rendészeti foglalkozási kultúra átalakítása – stratégiai koncepció. *Rendészeti Szemle, különszám*, 2010. március
- Krémer Ferenc:** Rossz döntések kora. Rendészetpolitikai tévelygések a rendszerváltás első húsz évében. Napvilág Kiadó, Budapest, 2010
- Sárközi Ferenc:** Közrendvédelmi ismeretek. Tankönyv. Pest Megyei Rendőrfőkapitányság, 1999